

JU SŠ „Nikola Tesla“

Brod

KRATKO UPUTSTVO PROFESORIMA ZA IZRADU SADRŽAJA NA WEB SAJTU

Mart 2020.

Miro Žarić

Contents

Logovanje	3
Meni sajta.....	3
Izrada članka	4
Unos slike u sadržaj teksta	6
Unos galerije u tekst.....	7

Logovanje

Slika 1. Maska za prijavu

Za kolege koji su se opredijelili da nastavu prezentuju putem sajta Srednje škole predviđeno je da materijal unose na svoju subdomenu u okviru sajta, tako što će klikom na natpis „Prijava“ ispod svog imana na slici, što će otvoriti login formu (forma za prijavljivanje) gdje trebaju unijete svoje korisničko ime (Username) i šifru (Pasword). Slika 1.

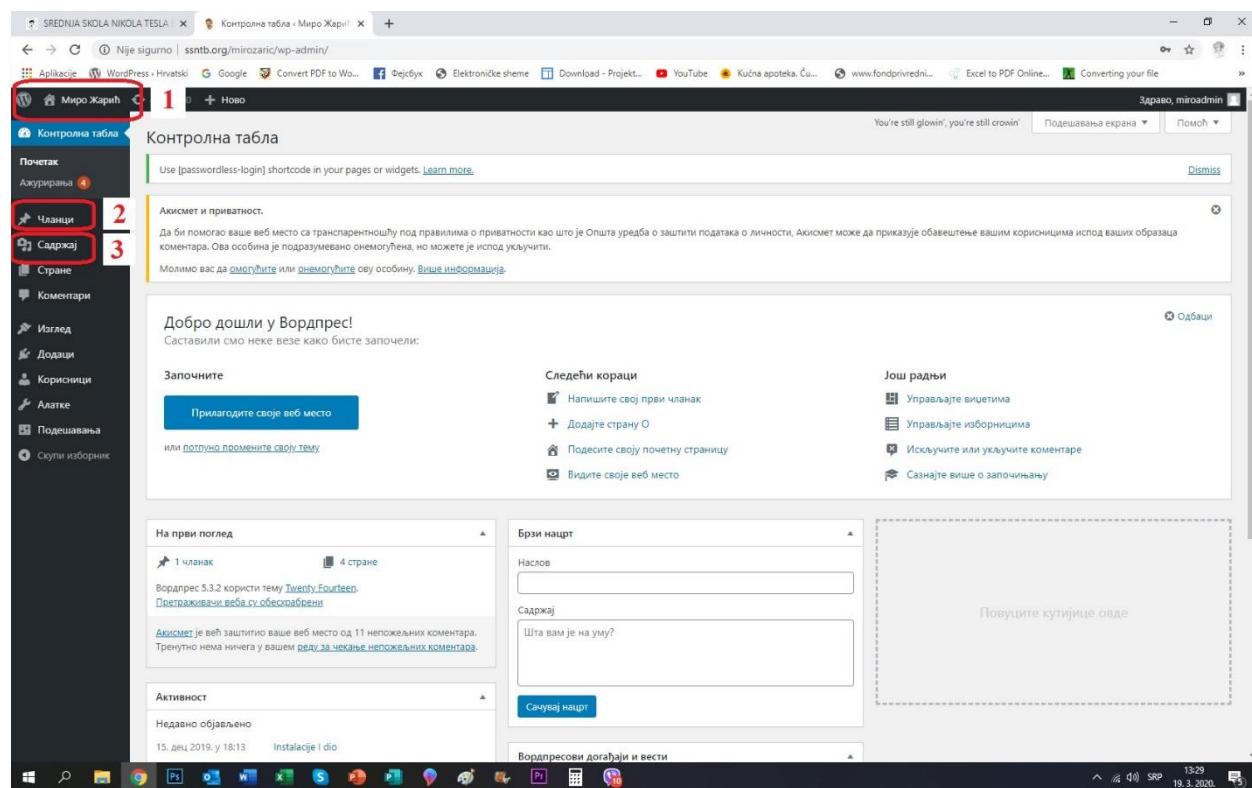
Time se otvara administratorski dio vašeg sajta. Ovo upuство će pokazati kako da ga koristite.

Za ученике приступ вашемју сајту се врши кликом на ваше име и то је јавни изглед вашег сајта, тј мјесто одакле ће преузимати садржаје.

Надам се да приступ није компликован – опростите због мијешања ћирилице и латинице, али такав је мој живот.

Meni sajta

Ovo bi već moglo zvučati složenije, ali ja ћу обавити pripremu, tako да ће се ваš posao svesti на израду чланака, што ћу детаљно objasniti у daljem tekstu. Administratorski meni има облик као на слици 2.

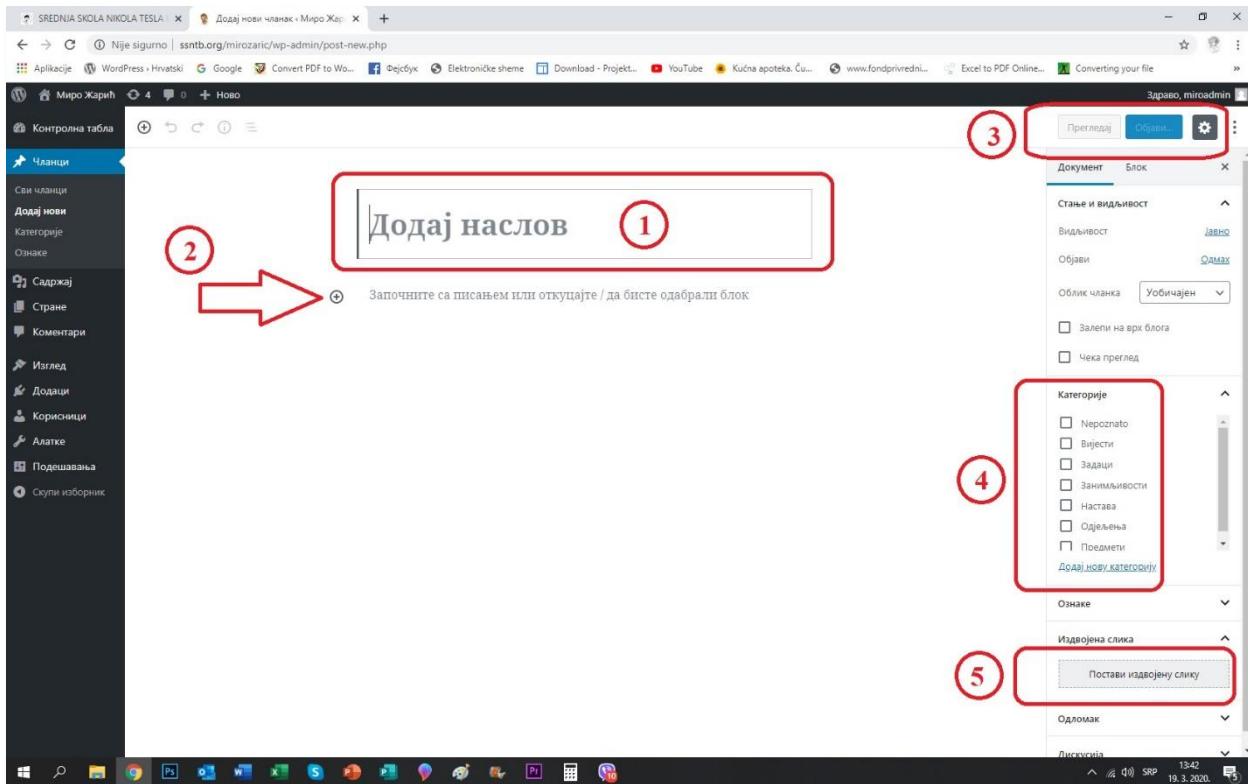
Slika 2. Administratorski meni

1. Klikom na komandu koja nosi naziv vašeg sajta, a nalazi se u gornjem lijevom uglu, možete sa administratorskog menija preći na korisnički pogled vašeg sajta, a ponovnim klikom se vratiti u podešavanje. Jednostavno pregledate rezultat vašeg rada.
2. Ovom komandom otvaramo novi ili pristupamo postojećem članku radi uređenja. Članke možete i dodatno uređivati ili raditi u segmentima, ali učenici ga neće vidjeti dok vi to ne odlučite. U postupku rada sa člancima to će detaljnije objasniti.
3. **Sadržaj>>Biblioteka** je lokacija koja će sadržavati sve ono što želite da se unosi u vaše članke (tekstovi u bilo kom formatu, alike, zvuk pa čak i video sadržaji). Kada kliknete na natpis biblioteka pojaviće se novi prozor u kom trebate prepoznati komandu **Dodaj novi**. Kliknete na tu komandu i otvara se dijalog boks sa sadržajem vašeg računara. Jednostavno unosite ono što vam treba za planirani članak.

Izrada članka

Kada smo se odlučili za novi članak pojaviće se radna površina: Slika 3. Navest ću radnje koje se izvršavaju grupama naredbi sa slike:

1. Naslov članka - lekcije
2. Zaokruženi simbol + služi za dodavanje novog bloka tj dijela sadržaja. Pri tome se otvara meni koji nudi vrstu bloka koji otvaramo, odnosno sadržaj koji želimo unijeti u taj blok: tekst, slika, galerija itd. (Slika 4).

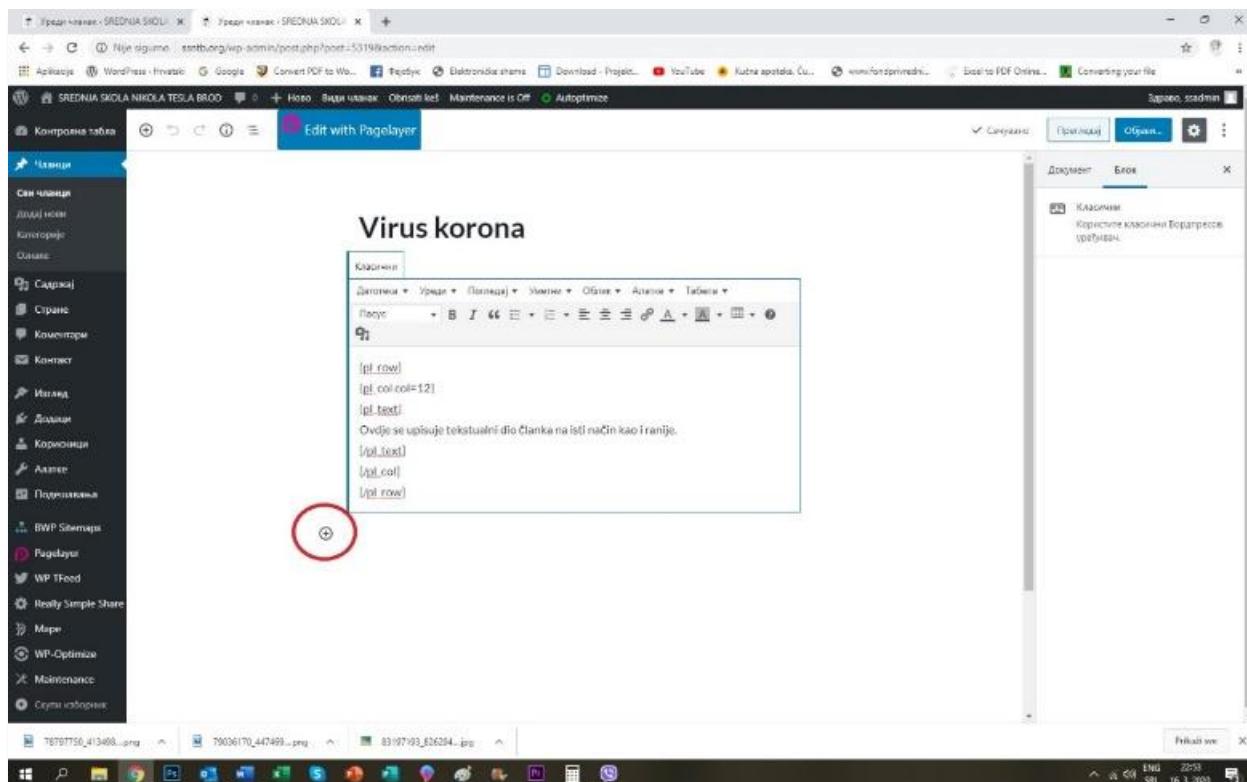

Slika 3. Radna površina za izradu članka

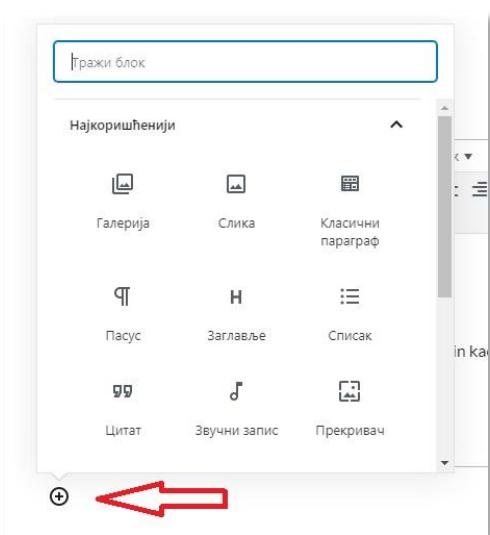
3. Ako nismo kliknuli na tipku **Objavi** kod novog članka on će se čuvati kao nacrt i tada ga učenici neće vidjeti. Tek kada smo sigurni da smo postigli željeni izgled objavićemo naš članak. Vidjećemo da, ukoliko radimo na postojećem članku, ova komanda dobija oblik

Ažuriraj, ali radi se o istom. Komanda pored nje Pregledaj nam omogućava da vidimo šta smo uradili na način kako će to vidjeti učenici.

4. U ovom dijelu možemo odrediti kategorije, koje će za vas kreirati kada mi date podatke, u kojima želimo da se naš članak pojavi. Npr. Ako je članak vezan za Srpski jezik treba se pojaviti u kategoriji srpski jezik, ali ako se radi o srpskom jeziku za 3. godinu, onda se treba pojaviti i u kategoriji treća godina. Kategorija se dodjeljuje čekiranjem.
5. Ova opcija omogućava da, ukoliko želimo, našem članku dodijelimo neku sliku po kojoj će biti prepoznatljiv. .

Slika 4. Rad sa blokovima

Slika 5. Widgets

Pretpostavimo da želimo objaviti članak o virusu korona. Preko „+“ sa slike 3. odredio bi novi blok i iz ponude Widget-a (Slika 5) izabrao opciju „Text“. U Sadržaj bloka bi prekopirao ili upisao željeni tekst. Meni za uređenje teksta je sličan kao kod Worda i to neću objašnjavati

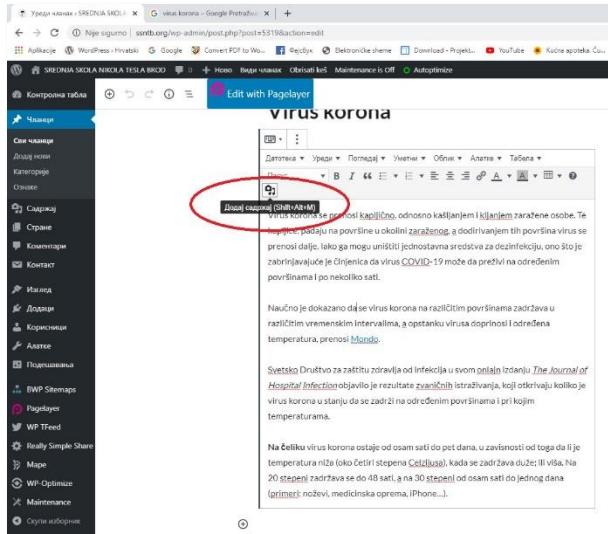
Zaokruženi simbol + služi za dodavanje novog bloka. Pri tome se otvara meni koji nudi vrstu bloka koji otvaramo, odnosno sadržaj koji želimo unijeti u taj blok: tekst, slika, galerija itd. Slika 5.

Sa slike 5 vidimo ponudu vrsta blokova koja nam olakšava uređenje sadržaja teksta. Kasnije ćemo vidjeti da se svaki blok u članku ili stranici može nezavisno od drugih podešavati, mijenjati sadržaj, brisati itd.

Svaka komanda menija sa slike 5. je opisana naslovom, a preporučujem da se isprobava prilikom izrade nekog članka.

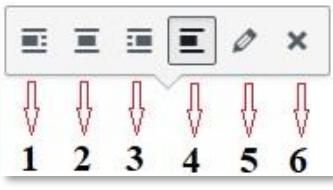
Pošto se, uz tekst, u sadržaju članka najčešće pojavljaju slike razmotrićemo kako se unose i uređuju u bloku. Važno je unaprijed znati da li će članak imati jednu sliku ili više njih. Pri tome unešena slika može biti dio teksta ili van njega. Važno je sliku obraditi na računaru **prije unošenja u biblioteku sajta**. Time ne samo da možemo dobiti bolji format slike, nego i štedimo memoriju sajta.

Unos slike u sadržaj teksta

Slika 6. Unos slike ili drugog multimedijalnog sadržaja u tekst

2. Ova ikonica postavlja sliku u sredinu članka.
3. Ova ikonica pozicionira sliku uz desnu marginu teksta.
4. Ova ikona je slična ikonici pod rednim brojem 1. ali u ovom slučaju se tekst pomjera ispod slike.
5. Ova ikonica otvara novu karticu za dalje uređenje slike (Slika 10).
6. Ova ikonica briše sliku sa svim uređenjima koja smo na njoj obavili.

Slika 7. Meni za sliku

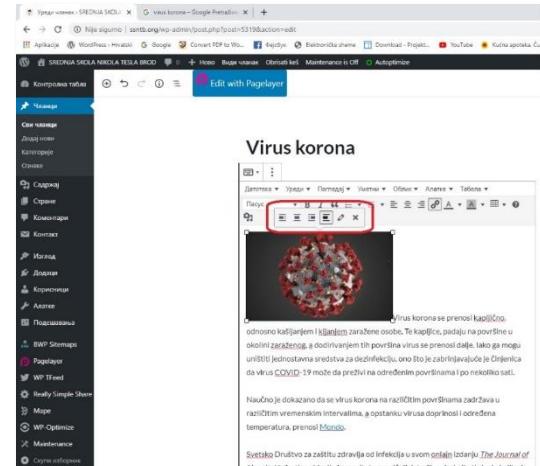
Dodatna podešavanja unešene slike nam omogućavaju da:

1. Unesemo **rezervni tekst** koji opisuje sliku radi lakše orijentacije prilikom uređenja članka. Ovaj natpis se ne pojavljuje u članku, te ukoliko je slika samo dekoracija možemo ga izostaviti.

Sliku unosimo ikonicom dodaj sadržaj (Slika 6). Pri pokretanju ikonice za unos sadržaja otvaraju se dvije kartice: jedna (**otpremi datoteku**) nas upućuje na sadržaje koji se nalaze na našem računaru, a druga (**biblioteka sadržaja**) na sadržaj biblioteke sajta. Izaberemo željenu fotografiju i ona će se pojaviti u tekstu članka, na mjestu kursora (Slika 8). Iznad slike se pojavljuje meni (Slika 9).

Meni za pozicioniranje i uređivanje unešenog sadržaja ima šest ikonica:

1. Ova ikonica pozicionira sliku uz lijevu marginu teksta.

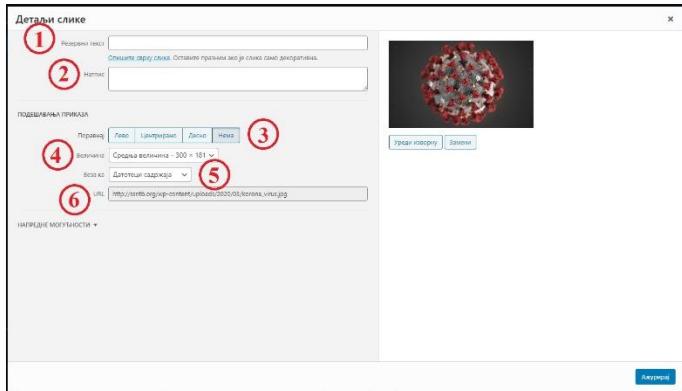

Slika 8. Unešena slika u tekst članka

Nakon aktiviranja ikonice u obliku olovke pojaviće se nova kartica sa menijem za dalje uređenje (Edit) slike prikazana na slici 10.

2. Unesemo **natpis** koji se pojavljuje ispod slike i predstavlja njen dio, a najčešće sadrži podatke vezane uz sadržaj te slike.

3. Pod ovim brojem su komande koje izvršavaju pozicioniranje slike u tekstu, a što je opisano u prethodnom tekstu.

Slika 9. Dodatno uređenje slike za umetanje

odredimo da li će se i šta otvoriti, kada u tekstu kliknemo na datu sliku. Ako ne želimo da se bilo šta otvori odabraćemo opciju „nema“. U slučaju da želimo link slike ka samoj slici (prikaže sliku sa crnom pozadimom bez sadržaja) ili ka nekom dijelu interneta, kada unosimo URL tj web adresu tog dijela.

6. Mjesto za unošenje URL ukoliko smo se opredijelili ka nekom sadržaju sa interneta.

Na kraju uređenja unešene slike pritisnemo komandu **ažuriraj**.

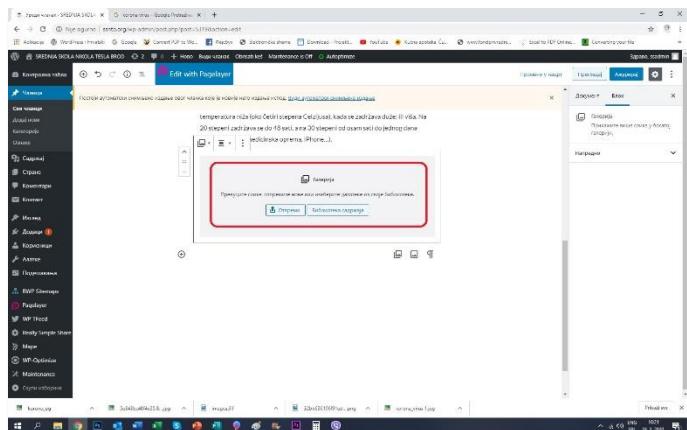
Unos galerije u tekst

Ukoliko želimo unijeti više slika vezani za neki članak ili stranicu obavezno koristimo galerije za prikaz slika. Na taj način dobijamo estetski dopadljiv raspored slika sa mogućnošću izbora koliko želimo slika prikazati u jednom redu. Nije lijepo rješenje slaganje slika opisanim postupkom, jer u tom slučaju se članak proteže preko nekoliko površina ekrana, moramo koristiti skrolanje i to jednostavno nije elegantno rješenje. Uz to slike imaju rszličite formate isl. Galerija rješava ove probleme.

Prije unošenja slika u galeriju poželjno je da napravimo folder u našem računaru koji će sadržavati samo te slike. Zatim, koristeći neki od programa za obradu slika kao što su Photoshop, Microsoft Office Picture Manager, Paint isl. uredimo te slike na lokalnu. Uglavnom bi trebali zatvoriti slike u pravilan položaj, prilagoditi dimenzije da ne prelaze format 1000 x 1000 piksela (optimalno je horizontalna oko 750 px, a vertikalna oko 420 px.), a u nekim slučajevima možemo izrezati nepotrebne sadržaje slike. Poželjno je da se prilagodi i tip prikaza slike .jpg, .png, tiff isl.

4. Ovaj dio sadrži elemente za uređenje dimenzija prikazivanja slike. Ovo ne znači da će se dimenzije slike u biblioteci promjeniti, nego samo njen prikaz u tekstu. Kada kliknemo na strelicu u desnom uglu komande, možemo da vidimo tri gotove opcije dimenzija prikaza: umanjeni prikaz, srednji prikaz i puna veličina, a četvrta opcija nudi da prilagodimo veličinu unošenjem broja piksela za širinu i visinu slike.

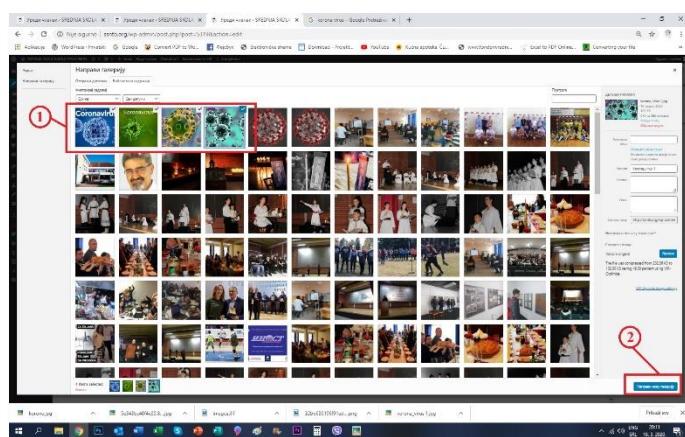
5. Ova opcija nam omogućavamo da

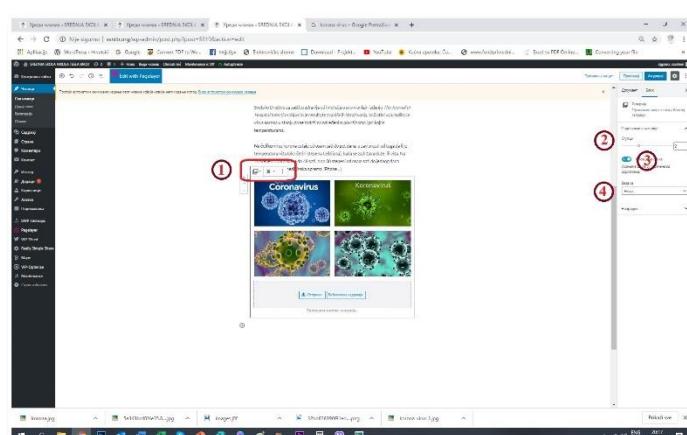
Slika 10. Opcija za izbor slika

Prepostavimo da se slike već nalaze u biblioteci i da koristimo tu opciju preuzimanja. Prije toga moramo te slike čekirati kako je to prikazano na slici 18. Zatim kliknemo na poznatu opciju **Napravi novu galeriju**.

Pojaviće se izgled galerije, u stvari pojaviće se samo slike koje smo odabrali. Nakon toga pritisnemo *Unesi galeriju* i u bloku koji smo ranije kreirali se pojavljuju unešene fotografije (Slika 19). Sa desne strane se pojavljuje meni za uređenje galerije koji nudi slične opcije koje smo imali u prethodnom uređenju galerije:

Slika 11. Izbor slika iz biblioteke sajta

1. Ove ikone se odnose na generalno uređenje blok bez obzira na sadržaj.
2. Klizačem ove opcije možemo odrediti broj slika u jednom redu galerije
3. Radio dugme omogućava da uključimo opciju za automatsko odsijecanje slike i prilagođavanje dimenzijama okvira galerije.
4. U ovoj opciji možemo odrediti link na koji upućuje slika iz galerije, a o tome smo već govorili.

Kada smo unijeli slike galerije u blok, vrlo jednostavno možemo svakoj od njih dodati opis. Kada kliknemo na sliku iz galerije donji dio slike se blago zatamni i pojavi cursor sa menijem za izbor

Ukoliko smo članak izradili koristeći blokove (Slika 7) ili ukoliko otvorimo neki članak koji nije izrađen u pejdž bilderu, galeriju postavljamo tako što kliknemo na „+“ (Slika 4) te iz menija za tip bloka izbremo *Galerija*. (Slika 5). Pojaviće se novi blok sa ponudom sličnom onoj koju smo imali kod unosa galerije u članak izgrađen pejdž bilderom (Slika 17).

I u ovom slučaju slike možemo preuzimati iz biblioteke sajta ili iz našeg računara.

Svetosko Društvo za zaštitu zdravlja od infekcija u svom onlajn izdanju *The Journal of Hospital Infection* objavilo je rezultate zvaničnih istraživanja, koji otkrivaju koliko je virus korona u stanju da se zadrži na određenim površinama i pri kojim temperaturama.

Na čeliku virus korona ostaje od osam sati do pet dana, u zavisnosti od toga da li je temperatura niža (oko četiri stepena Celzijusa), kada se zadržava duže, ili viša. Na 20 stepeni zadržava se do 48 sati, a na 30 stepeni od osam sati do jednog dana (primjer: nočevi, medicinska oprema, iPhone...).

podebljanih ili podvučenih slova opisa, kao i ikonica za kreiranje linka prema nekom sadržaju na internetu, a kome će se moći pristupiti klikom na tekst ili neki njegov dio. Kada se u članku nanese cursor na taj dio teksta, strelica postaje ruka, a slova promijene boju u crveno. To pokazuje da tekst slike omogućava otvaranje linka.

Uvijek trebamo promjene u članku ili novi članak sačuvati jer će u protivnom da se izbrišu i naš posao će biti uzaludan.

Napomena: U svakoj situaciji kada ste napravili neke izmjene u sadržaju članka ili stranice sajta, pa želite da pogledate kako te izmjene izgledaju, trebate obrisati keš. U protivnom desiće se da su izmjene prihvачene, a da vaš trenutni brauzer čuva staru verziju sajta i vi mislite da niste uspjeli.

Poštovane kolege, jednostavnije od ovoga nisam mogao. Nemojte se ustručavati i krenite u izradu vašeg prvog članka. Bilo kakav problem u toku rada ćemo zajedno riješiti, a ubijeden sam da će nakon trećeg članka željeti uređiti i druge detalje vašeg sajta. Ja sam na raspolaganju svaki dan: društvene mreže, email isl.

Srećno!!!!!!